

Gjelder fra 18.10.2007

Gjelder til 31.07.2020

Utgått

Formål

Joik og samisk fortellertradisjon er bærende elementer i samisk kultur. Programfaget samisk musikk og scene skal bidra til å videreføre og holde disse urgamle tradisjonene i hevd. I tillegg skal programfaget bidra til nyskaping innen samisk musikk og drama slik at samisk kultur kan formidles på nye arenaer tilpasset dagens samfunn. Programfaget skal også bidra til rekruttering av kulturarbeidere som kan forvalte denne delen av vår nasjonale kulturarv.

Programfaget skal medvirke til å utvikle kompetanse innen samisk musikk og fortellermåte, innen ulike urfolks kulturelle uttrykksformer og i bruk av kroppsspråk og fysisk tilstedeværelse i scenisk formidling. Programfaget skal bidra til at den enkelte kan oppleve og forstå joiken og fortellingen i dag i forhold til den sammenhengen de ble eller blir skapt i. Samisk musikk og scene skal også medvirke til å utvikle forståelse for sammenhengen mellom kultur og identitetsutvikling.

Opplæringen skal medvirke til at kunnskaper som særpreger de forskjellige kulturytringene i faget, den helhet de inngår i og den betydning de har hatt og har i de samiske samfunn blir formidlet. Gjennom å utforske og bruke historisk materiale og skapende og utøvende evne skal den enkelte oppnå en helhetlig kompetanse i faget og bli stimulert til å skape nye uttrykk. Musikk, fortellinger og bevegelse fra samisk kultur skal være en kilde til opplevelse, erkjennelse og utøvelse. For å få god utbytte av opplæringen er det fordel med kunnskaper eller opplæring i samisk.

Struktur

Programfaget er strukturert i tre hovedområder, og det er formulert kompetansemål for hvert av disse hovedområdene. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Programfag	Hovedområder		
Samisk musikk og scene	Det orienterende	Det skapende	Det utøvende

Hovedområder

Det orienterende hovedområdet omfatter den tradisjonelle joiken, joikens funksjon og form, fortellertradisjonen, samisk musikk- og teaterhistorie og hvordan samisk musikk og sceniske uttrykk har utviklet seg i takt med moderne impulser. Foruten samisk livsførsel og kultur omfatter hovedområdet tilsvarende kulturelle uttrykksformer blant andre urfolk.

Det skapende hovedområdet dreier seg om å komponere og arrangere samisk musikk. Det handler også om å gi joik, bevegelse og drama helhetlige sceniske uttrykk. I utviklingen av sceniske uttrykk inngår også utforskningen av kroppsspråket og personlige uttrykk.

Det utøvende hovedområdet dreier seg om å framføre samisk musikk og formidle samiske tekster gjennom sceniske uttrykk. I opplæringen inngår vokaltekniske og fysiske øvelser i tillegg til vurdering av utøvende virksomhet.

Timetall

Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

Samisk visuell kultur 140 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der hvor de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I samisk musikk og scene forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å *kunne uttrykke seg muntlig* innebærer å joike/synge, spille og tilpasse stemmebruk til ulike kommunikasjons- og framføringssituasjoner og samspill. Det innebærer også å gi respons, drøfte og føre refleksjonssamtaler knyttet til instruksjon og veiledning.

Å *kunne uttrykke seg skriftlig* innebærer å utarbeide fortellertekster og noter for visninger, forestillinger og konserter og å skrive refleksjonsnotater og rapporter.

Å *kunne lese* innebærer å arbeide med tekster og notemateriale som kunnskapskilder og grunnlag for drøftinger, analyse og utøvelse.

Å *kunne regne* innebærer å bruke musikkens grunnelementer som puls, rytme og taktarter i praktisk utøvelse av musikk- og sceneformidling.

Å *kunne bruke digitale verktøy* innebærer å benytte tekstbehandling og notasjonsprogram i skriftlig arbeid og til presentasjon av fagstoff. Det betyr også å integrere digitale teknikker og multimediale uttrykksformer i det kunstneriske arbeidet.

Kompetansemål

Det orienterende

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for den tradisjonelle joikens funksjon i det samiske samfunnet
- gjøre rede for ulike typer joik
- analysere tonalitet og rytmikk i ulike typer joik
- gjøre rede for utvikling og nyskaping innenfor samisk musikk
- beskrive musikalske virkemidler hos samiske komponister og utøvere
- reflektere over hvordan mennesker erfarer og kommuniserer gjennom kroppsspråket
- drøfte bruk av joik, bevegelse og drama i rituelle sammenhenger
- gjøre rede for samisk dramatikk og teaterhistorie
- gjøre rede for fortellertradisjon og muntlige overføringer
- orientere seg i ulike urfolks musikk, danser, teater og ritualer

Det skapende

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lage egne joiker
- bruke joik som utgangspunkt for egne komposisjoner og arrangementer
- utforske og bruke kroppsspråket som et virkemiddel i scenisk formidling
- utvikle joik, bevegelse og drama til helhetlige sceniske uttrykk
- utforske sitt personlige uttrykksregister

Det utøvende

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- joike et utvalg joiker fra ulike samiske områder
- bruke joikens vokalteknikk
- framføre egne komposisjoner inspirert av joik
- bruke joik som utgangspunkt for improvisasjon
- mestre ulike oppvarmings-, avspennings- og konsentrasjonsteknikker
- formidle følelse, stemning og handlingsforløp gjennom fysisk uttrykk
- lese, tolke og framføre samiske fortellinger og sagn
- analysere og vurdere sceniske framføringer

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Programfag	Ordning
Samisk musikk og scene	Elevene skal ha standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Programfag	Ordning
Samisk musikk og scene	Elevene trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Programfag	Ordning
Samisk musikk og scene	Privatistene trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.